

Norrköping den 17 oktober 2025

li.remissvar@regeringskansliet.se

cc:li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Östsvenska Handelskammaren, ÖHK, lämnar följande yttrande för SOU 2025:67 Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet, diarienummer LI2025/01130

Östsvenska Handelskammaren är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation för företag i Östergötland, Sörmland och på Gotland. Vi arbetar på uppdrag av och för våra cirka 800 medlemmar för tillväxt, utveckling och ökad attraktionskraft i hela regionen och med särskilt fokus på tillväxtstråket från Stockholm till Linköping med omnejd.

ÖHK ser att ökad tillgänglighet mellan arbetsmarknadsregionerna, men också med omkringliggande samt den internationella marknaden skulle förbättra förutsättningarna för tillväxt och konkurrenskraft.

Östsvenska Handelskammaren lämnar följande synpunkter:

ÖHK:s yttrande utgår främst från de centrala frågeställningarna om hur utveckling av Arlanda flygplats kan stärka konkurrenskraften hos handeln, industrin och det övriga näringslivet generellt, och därmed bidra till tillväxt i hela Sverige, samt vad som är att särskilt beakta som viktigt i den fortsatta utvecklingen av Arlanda flygplats.

Tänk hela Sverige

Arlanda är otvetydigt Sveriges största och viktigaste flygplats, vilket medför att Arlanda inte är ett Stockholmsintresse utan ett nationellt sådant. Hela Sveriges behov – inte minst näringslivets – bör därmed nogsamt beaktas vid utvecklingen av flygplatsen med omnejd. Förutom ett Sverigefokus välkomnar ÖHK även en internationell utsikt. Därtill behöver perspektivet med svensk säkerhet och beredskap och vad det innebär för Arlanda, vilka alternativ som finns samt hur transportlederna till och från flygplatsen ser ut, används och skyddas tas med framåt.

Transportförbindelser

Vid utveckling av Arlanda är det av största vikt att planera för utveckling och utbyggnad av andra transportsätt till och från flygplatsen. Bristande flexibilitet, långsamhet och störningar i väg- och järnvägstransporterna till och från Arlanda – samt att Arlanda Express anses vara alldeles för dyr – hämmar. Vagnätet och möjligheten att ta sig till och från

Arlanda med buss och bil måste förbättras och dessutom ta höjd för en ökad trafik och resebehov från såväl privat- som affärsresenärer.

För resenärer inrikes finns ett stort behov av åtgärder för förbättrad logistik och flöden på flygplatsområdet, med minskade avstånd och kortare ledtider. Idag tvingas resenärer ofta röra sig förhållandevis långa sträckor inne på flygplatsen och mellan terminaler. Att flygplanen, inte minst vid inrikesresor, ibland parkerar remote, med ett avstånd till gaten som kräver busstransport till och från flygplanet, är problematiskt då det förlänger restiden och komplicerar situationen. Det här kan vara en bisak vid utrikesfligheter, men vid kortare och/eller inrikes reser i främst affärssyfte, blir det problematiskt och en anledning att inte använda Arlanda som flygplats.

Transport söderifrån och söderut

Direkttåg till Arlanda från Göteborg och Malmö (eller gärna Hamburg och Köpenhamn) skulle vara till gagn för flygplatsen. I dagsläget är det såväl komplicerat som osäkert att ta sig till flygplatsen söderifrån, oftast med ett eller flera byten på vägen varför potentiella resenärer söder om Stockholm gärna undviker resor till och från Arlanda och väljer Landvetter, Kastrup eller annan flygplats om möjligt.

Utredningen fokuserar mycket på det norra stråket Stockholm – Uppsala via Arlanda. Sveriges största marknad, vill ÖHK påpeka, finns söder om Stockholm. I de här delarna delar ÖHK uppfattningen som Nyköpings kommun ger uttryck för i sitt yttrande.

Den byggstartade Ostlänken, ny dubbelspårig järnväg från Linköping till Järna, måste få en fortsättning inte bara in till Stockholm Central utan även vidare mot Arlanda. Detta för att flygplatsen ska bli en knutpunkt i Götalands transportnät. Ett direkttåg på ny snabbjärnväg mot Göteborg, Malmö eller än längre ner i Europa vore en vinst för Arlanda ur såväl ekonomisk som hållbarhetsmässig synpunkt.

Stockholm Skavsta

Parallellt med Arlandas utveckling bör möjligheterna med och utvecklingen av Stockholm Skavsta flygplats beaktas. För resande söderifrån till och i Stockholmsområdet liksom för resande som ska vidare söderut, kan Skavstas läge vara att föredra framför Arlandas. På Skavsta erbjuds vidaretransporter med tåg (inom några år även med snabbtåg på Ostlänken), bil och buss på E4, sjöfart (Oxelösunds respektive Norrköpings hamn) alternativt vidareflyg. Skavsta ligger även på rimligt avstånd från flera andra regionala flygplatser såsom Norrköpings, Linköpings, Visbys respektive Västerås flygplatser.

Gotland

För Gotland är kommunikationerna med fastlandet en nyckelfråga. En välfungerande flygtrafik är avgörande för öns utveckling. Hållbarhet, långsiktighet och god tillgänglighet krävs för att det gotländska samhället och näringslivet ska fortsätta bidra till tillväxt i hela landet.

Kommunikationerna till och från fastlandet har direkt påverkan på Gotlands attraktions- och konkurrenskraft, ekonomiska utveckling och välfärd. Möjligheterna att konkurrera på lika villkor begränsas av ö-läget. Om flygförbindelserna försämras minskar även Gotlands konkurrenskraft ur näringslivsperspektiv. Färre människor kommer att se fördelarna med att driva sina verksamheter och stanna på ön. Fungerande flygförbindelser är även avgörande för Gotlands förmåga att hantera och stå emot samhällskriser, såsom sjuktransporter och säker införsel av material för civilsamhälle och försvar.

Hela Sveriges flygplats

Hela Sveriges behov och tillväxt behöver beaktas när den största flygplatsen ska utvecklas. För västra och södra Sverige är Arlanda inte det naturliga valet för utlandsresor. Ur ekonomisk och hållbarhetsmässig synpunkt bör närliggande flygplatser, såsom Stockholm Skavsta, Landvetter, Norrköpings och Linköpings flygplatser samt även Kastrup, ses inte bara som konkurrenter utan som viktiga komplement i den nationella och internationella infrastrukturen och del av svensk beredskap och säkerhet.

Arlanda är Sveriges största flygplats och utvecklingen av densamma måste som en del av hela det svenska transportsystemet. Befolkningen och näringslivet söder om Stockholm representerar en majoritet i Sverige.

Östsvenska Handelskammaren välkomnar möjligheten att inkomma med synpunkter. Yttrandet har beretts av Charlotta Elliot, talesperson infrastruktur.

Maria B Hummelgren, vice vd
Östsvenska Handelskammaren